

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

Meditaties: Deze meditatie staat ook online op <https://youtu.be/y5AFup-LT2o>

Graan in de aarde

Meditatie door Frank Pouliart (Zandpoortkerk, Mechelen-Zuid)

Votum en groet

In een moment waarin we leven tussen hoop en vrees dat we binnenkort weer met zijn allen kunnen samenkomen in onze kerkgebouwen heet ik u allen hartelijk welkom in deze onlinedienst verzorgd door de VPKB-kerken van Leuven, Mechelen Noord & Zuid en Vilvoorde.

Volgens de liturgische kalender is het vandaag Passiezondag, ook de zondag “Judica” genoemd, naar het eerste woord uit de intredepsalm die traditioneel op deze zondag wordt gezongen, met name psalm 43. U hoorde zonet een stukje.

Alvorens verder te gaan met deze dienst, maken we het een moment stil in ons hart.

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde gemaakt heeft,
die trouw houdt,
en niet loslaat het werk dat zijn hand begon.

Genade en vrede zij ons van God onze Vader,
door de Heer Jezus Christus,
in de gemeenschap met de Heilige Geest. Amen.

Op weg naar Pasen

Zoals gebruikelijk in deze reeks van zondagen in de veertigdagentijd, vertelt één van onze gemeenteleden wat deze tijd voor hem betekent. U hoort wat Hans voelt bij deze tijd.

We zijn op weg naar Pasen, een tijd om ons te bezinnen op het overwinnen van de dood en het nieuwe leven dat ontspruit.

Bezinnen en vasten,... ik geef toe,... het zijn woorden die niet schijnen te passen in onze samenleving..

Je associeert ze eerder met stille retraits of statige kloosters en niet met een maatschappij waarin we nu leven.

De veertigdagentijd is niet rechtstreeks terug te vinden in onze bijbel, maar die bijbel staat bol van 40 dagen symboliek.

Het getal 40 verwijst in de Bijbel naar diverse belangrijke gebeurtenissen.

Zo wachtte Noach veertig dagen voordat hij uit de Ark stapte.

Mozes verbleef veertig dagen op de Sinaïberg voordat hij de Tien Geboden kreeg.

Elia zwierf veertig dagen in diezelfde omgeving en ontmoet dan God.

En Jezus trekt zich veertig dagen terug in een woestijn waar hij worstelt met zijn roeping.

De overeenkomst tussen al deze verschillende Bijbelse personen is dat ze in die periode van veertig dagen God intens zoeken.

Ook wij kunnen deze periode benutten voor het bezinnen op ons leven, de omgang met onze dierbaren, vrienden, kennissen maar ook onbekenden en daarin te zoeken naar Gods stem en leiding.

Bezinnen en vasten in de veertigdagentijd kun je eigentijds invullen.

Vasten is eigenlijk best wel een mooi principe, door je consumptie te matigen en je een tijdje af te sluiten van triviale media, houdt je meer tijd en financiële mogelijkheden over om te besteden aan aandacht voor mensen en een bijdrage aan een goed doel.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

Door de opgelegde beperkingen om ons leven voort te zetten zoals we gewend waren, zijn de meeste onder ons al genoodzaakt geweest om in een lagere versnelling te gaan leven.

We zouden nu tijd over moeten hebben, geen echte kerkdiensten, geen theater, festivals, uitstapjes in clubverband, niet samen muziek maken, op restaurant, hotel of café gaan.

Eigenlijk zijn we ons al een jaar aan het bezinnen.....

Hoe zal het verder gaan, de onzekerheid, de eenzaamheid, de hoop, het volhouden.

Wat zal de toekomst brengen, kan deze pandemie ons in staat stellen om het leven hier op aarde, het klimaat, de economie, de natuur, de gigantische kloof tussen arm en rijk, een nieuwe impuls te geven naar een evenwichtige en eerlijke samenleving.....

Wat kan mijn bijdrage daaraan zijn.....

Laten eenieder zich daarop gaan bezinnen, samen met ons vertrouwen in Geloof, Hoop, Liefde en gesterkt door God.

Kyriegebed

Wij verootmoedigen ons voor de Eeuwige

Omdat wij telkens weer opnieuw moeite hebben

om uw boodschap van naastenliefde in de praktijk te brengen

en al te vaak ons eigenbelang laten primeren:

ontferm u over ons.

Omdat wij al te vaak onze ogen sluiten voor racisme,

vreemdelingenhaat en homofobie:

ontferm u over ons.

Lied: Met de boom des levens (NLB 547: 1,2,5,6)

1. Met de boom des levens
wegend op zijn rug
droeg de Here Jezus
Gode goede vrucht.

Refrein:

Kyrie eleison,
wees met ons begaan,
doe ons weer verrijzen
uit de dood vandaan.

2. Laten wij dan bidden
in dit aardse dal,
dat de lieve vrede
ons bewaren zal.

Refrein

5. Want de aarde jaagt ons,
naar de diepte toe,
maar de hemel draagt ons,
liefde wordt niet moe.

Refrein

6. Met de boom des levens
doodzwaar op zijn rug
droeg de Here Jezus
Gode goede vrucht.

Refrein

Gebed

Nu wij uit het oude boek gaan lezen, bidden wij u om inzicht in wat er verteld wordt.

Mogen wij de tekst en de uitleg in ons opnemen, in ons hart opslaan,

en verder delen met onze medemensen. Amen.

Evangeliezing: Johannes 12:20-33

20Nu was er ook een aantal Grieken naar het feest gekomen om God te aanbidden. 21Zij gingen naar Filippus uit Betsaida in Galilea, en vroegen hem of ze Jezus konden ontmoeten. 22Filippus ging dat tegen Andreas zeggen en samen gingen ze naar Jezus.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

23 Jezus zei: ‘De tijd is gekomen dat de Mensenzoon tot majesteit wordt verheven. 24 Waarachtig, ik verzeker u: als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht. 25 Wie zijn leven liefheeft verliest het, maar wie in deze wereld zijn leven haat, behoudt het voor het eeuwige leven. 26 Wie mij dient moet mij volgen: waar ik ben zal ook mijn dienaar zijn, en wie mij dient zal door de Vader geëerd worden. 27 Nu ben ik doodsbang. Wat moet ik zeggen? Vader, laat dit ogenblik aan mij voorbijgaan? Maar hiervoor ben ik juist gekomen. 28 Laat nu zien hoe groot uw naam is, Vader.’ Toen klonk er een stem uit de hemel: ‘Ik heb mijn grootheid getoond en ik zal mijn grootheid weer tonen.’ 29 De mensen die daar stonden en dit hoorden, zeiden: ‘Een donderslag!’ Maar er waren er ook die zeiden dat het een engel was die tegen hem gesproken had. 30 Jezus zei: ‘Die stem heeft niet voor mij gesproken, maar voor u. 31 Nu wordt het oordeel over deze wereld geveld, nu zal de heerser van deze wereld uitgebannen worden. 32 Wanneer ik van de aarde omhooggeheven word, zal ik iedereen naar mij toe halen.’ 33 Daarmee bedoelde hij de wijze waarop hij zou sterven.

Lied: Verwacht de komst des Heren (NLB 439: 1-3)

1. Verwacht de komst des Heren,
o mens, bereid u voor:
reeds breekt in deze wereld
het licht des hemels door.
Nu komt de Vorst op aard,
die God zijn volk zou geven;
ons heil, ons eigen leven
vraagt toegang tot ons hart.

2. Bereid dan voor zijn voeten
de weg die Hij zal gaan;
wilt gij uw Heer ontmoeten,
zo maak voor Hem ruim baan.
Hij komt, bekeer u nu,
verhoog de dalen, effen
de hoogten die zich heffen
tussen uw Heer en u.

3. Een hart dat wacht in ootmoed
is lieflijk voor de Heer,
maar op een hart vol hoogmoed
ziet Hij in gramschap neer.
Wie vraagt naar zijn gebod
en bidden blijft en waken,
in hem wil woning maken
het heil, de Zoon van God.

Overweging

Beste vrienden,

Laat ons even teruggaan in de tijd, zo een 2000 jaar geleden. Ieder jaar rond de viering van het Pesachfeest zijn het bijzondere dagen in Jeruzalem. Vanuit alle windstreken trekt men naar de hoofdstad. Zingend, vol verlangen en vol verwachting. Het is de sfeer zoals je die kunt – of moet ik zeggen “kon” ; corona, weet u wel- proeven als je deel bent van een grote massa op weg naar een bijzonder concert van U2 op Werchter, een festival zoals Tomorrowland of een belangrijke voetbalwedstrijd zoals KV-Mechelen / OH Leuven.

Maar dat jaar was het anders dan anders. Er hing iets in de lucht. Er was iets gaande. Naast de gebruikelijke feeststemming hadden de mensen gehoord van het wonder van Bethanië. Daar heeft Jezus zijn vriend Lazarus opgewekt uit de doden. En nu, zo vertelde men aan elkaar, zou Jezus zelf ook op weg zijn naar Jeruzalem om Pesach te vieren.

De menigte ontploft als ze zien dat Jezus er aankomt. Ze beginnen met palmtakken te zwaaien en roepen “Hosanna, gezegend hij die komt in de naam van de Heer!” Er zijn zelfs buitenlandse gasten, Grieken, die aan Jezus’ leerlingen vragen of zij Jezus kunnen ontmoeten.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

Jesus goes international! Hij wordt een superster. En dat is iets dat schriftgeleerden niet graag zien gebeuren: de hele wereld loopt achter hem aan.

Zo op het eerste gezicht zeg je: Jezus zit in een mooie flow. Na al die moeizame maanden van ploegen en zaaien breekt voor hem nu eindelijk de oogsttijd aan. En dan spreekt Jezus dat opmerkelijke woord: Waarachtig, ik verzeker jullie, als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het één graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht. Jezus ziet heel scherp dat het nu niet de tijd is om te oogsten maar dat nu de tijd is gekomen om te zaaien. Of beter gezegd: om gezaaid te worden.

De enige weg waarlangs de graankorrel vrucht kan dragen is om in de aarde geworpen te worden. Barsten, verschrompelen, gebroken worden, sterven. Dat is wat Jezus in alle helderheid voor zich ziet liggen. De weg van de graankorrel. En niet alleen voor hem zelf. Maar ook voor ieder die hem volgen wil.

Dat lezen we in het volgende vers: wie zijn leven liefheeft die verliest het maar wie in deze wereld zijn leven haat behoudt het voor het eeuwige leven. Zulke uitspraken doet Jezus vaker. Het is een rabbijnse vorm van overdrijving om de zaken even heel scherp tegenover elkaar te zetten. Zodat je wakker schrikt en je realiseert dat er iets op het spel staat. Dat Jezus volgen je leven niet eenvoudiger maakt. Dat je als volgeling van Jezus wordt geroepen om de moeilijke weg te gaan in plaats van de makkelijke weg.

Dat schrikt ons af. Wij zijn in onze cultuur er sterk op gericht om ons menselijk bestaan zo lang mogelijk gaaf en ongeschonden te bewaren. We willen er zo lang mogelijk jong en vitaal uitzien en zijn bereid daar grote bedragen voor op tafel te leggen. Zodat we zolang mogelijk glanzen, glimmen en stralen. Kijk maar naar de fitnesscentra en schoonheidssalons, en naar de zalfjes die we op onze huid kunnen smeren

Misschien legt dit ook iets bloot van onze innerlijke levenshouding. Daar proberen we ook dikwijls het ongemak, het offer te vermijden. In de tekst zegt Jezus hier: wie verliefd is op zijn ziel, die loopt het gevaar die ziel kwijt te raken. Je kunt zo bezorgd zijn om je eigen gemoedsrust dat je eigenlijk alleen nog dingen doet waar je een goed gevoel bij hebt. En zo krijgt je leven iets steriels. Je blijft steeds vaker in je comfortzone en vermijdt het ongemak, de vuile handen. Je kunt het dan steeds minder opbrengen om een offer te brengen, een prijs te betalen.

En tegenover die houding zet Jezus de weg van de graankorrel. De weg van het juist niet op jezelf blijven. Maar je in alle kwetsbaarheid te verbinden aan de ander. Zoals dat gaat in een liefdesrelatie. Alleen wanneer je jezelf aan de ander durft te geven. Alleen door jezelf voor die ander te openen en jezelf aan die ander te geven en toe te vertrouwen, alleen zo ontdek je wat het is om te beminnen en om bemind te worden.

De meest kostbare zaken in het menselijk bestaan zijn nu eenmaal niet apart verkrijgbaar. Ze zijn nooit zonder risico, zijn vaak ook vermengd met pijn, teleurstelling, moeite.

Volgens de evangelist twijfelt zelfs Jezus. Na zijn gelijkenis over de graankorrel zegt hij doodsbang te zijn en overweegt de verleidelijke gedachte om de weg te kiezen van het comfort.

Op zulke momenten valt hij terug op gehoorzaamheid aan zijn roeping: Jezus heeft er een

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

diep besef van dat hij er niet zomaar is op deze aarde. Dat zijn leven laat zien wie God is. En om die bestemming ten volle te bereiken is Jezus bereid de hoogste prijs te betalen. Unless you find something worth dying for you're not really living. Je leeft pas echt, als je iets hebt gevonden dat je zoveel waard is dat je ervoor zou willen sterven.

De Grieken klampen de leerlingen aan met de vraag om Jezus te mogen zien, te ontmoeten. Maar met zijn reactie maakt Jezus duidelijk dat je Hem niet zomaar even kunt ontmoeten en leren kennen. Hij is geen beroemdheid die je om een handtekening vraagt. Je kunt niet zomaar in het voorbijgaan een graantje van hem meepikken. Voor wie hem wil zien, wil ontmoeten en werkelijk wil leren kennen is er maar één weg: zelf de weg van de graankorrel gaan. Jezus is alleen ten volle beschikbaar voor wie Hem echt wil dienen. Die niet even snel wil oogsten maar bereid is om te ploegen en te zaaien.

Als je dit verhaal uit het Johannesevangelie op je laat inwerken dan valt op dat de focus in deze woorden niet ligt op het sterven maar veel meer op het leven. Wie in de aarde valt en sterft, die draagt veel vrucht. Juist door te sterven aan je oude bestaan ontstaat er ruimte voor een nieuw bestaan. Een nieuwe manier van leven die er echt anders uitziet. Een leven dat werkelijk vrucht draagt, blijvende vrucht. Een leven dat werkelijk volwassen wordt en zo tot haar volle bestemming komt. De veertigdagentijd is een goede periode om je er in te oefenen oude patronen los te laten en stappen te zetten in het nieuwe leven. Een tijd van vasten en vieren.

Tot slot: ik kwam ergens een Joods verhaal tegen, want zoals u weet, spreken de Joden graag in verhalen met milde humor maar mét een boodschap. Iemand loopt een winkel binnen. Wat verkoopt u hier eigenlijk, vraagt hij? De engel achter de toonbank zegt: alles wat u maar wilt. Werkelijk, zegt de bezoeker, doe mij dan maar vrede op aarde, een einde aan onrecht, geen honger en voor alle vluchtelingen een huis. O, wacht even, zegt de engel. U begrijpt me verkeerd. We verkopen hier geen vruchten, alleen maar zaden....
Veel geluk ermee.

Intermezzo

Dankgebed, voorbede, onze Vader

Gij, die mensen bevrijdt,
schenk ons de levenskracht van uw Zoon
die als een graankorrel in de aarde viel
om de wereld te maken tot een plaats van vrede,
waar eenzaamheid tot gemeenschap wordt
en mensen durven sterven voor elkaars geluk,
waar het kruis ons de weg naar vrede wijst,
in deze veertig dagen en heel ons leven.

Wij willen bidden voor deze wereld en haar bewoners,
dat wij langzaam uit het dal kruipen van de pandemie,
waar we, wanneer deze beproeving achter de rug,
niet zomaar opnieuw de draad opnemen
waar we hem moesten laten vallen.

Dat we lessen mogen trekken uit de periode.
Dat we gemerkt hebben dat samenwerking loont.
Dat wij als vernieuwde mensen kunnen ontstaan.

Verenigde Protestantse Kerk Leuven – Meditatie 21/03

Wij bidden voor mensen die verder moeten gaan
met een groot gemis, een ouder, een partner, een kind...
schenk hen troost.

Brengen wij in stilte tot U alles wat ons bezwaart
en schenk ons troost.....

(.....)

Bidden wij tot slot het gebed dat uw Zoon ons heeft leren bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.
Amen.

Slotlied: Nu wij uiteengaan (NLB 423)

1. Nu wij uiteengaan vragen wij God:
ga met uw licht voor ons uit!
Nu wij uiteengaan wens ik jou toe:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

2. Voor wie ons lief zijn vragen wij God:
ga met uw licht voor hen uit!
Al onze vrienden wensen wij vrede:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

3. Voor alle mensen in deze stad:
Vrede en goeds in elk huis!
Voor al wie kwamen onder dit dak:
Ga met God! Vaya con Dios en a Dieu!

Zegenbede

Wij mogen nu weggaan van de plek waar we zijn, de wereld in.
En wij mogen ons verzekerd weten van zijn zegen.

De Eeuwige zal ons gelukkig maken en ons beschermen.
De Éne zal bij ons zijn en voor ons zorgen.
De Eeuwige zal aan ons denken en ons vrede geven.